

ConcurTs. **Concurs de** **contes curts**

Edició 2020

ConcurTs.
Concurs de
contes curts

Edició de
l'any 2020
dedicada a
Joan Perucho

ConcurTs. Concurs de contes curts

El "ConcurTs" i el "ConcurTs Jove" són una altra iniciativa del web El Biblionauta inscrita dins dels projectes de l'Agrupació d'Amics de la Ciència-Ficció en Català (AACFC).

Tots els drets reservats.

© 2020, Agrupació d'Amics de la Ciència-Ficció en Català

C/ Pous i Pagès, 2, 1-3, 17600 Figueres (Girona).

"ConcurTs" - © 2020, Agrupació d'Amics de la Ciència-Ficció en Català.

"ConcurTs Jove" - © 2020, Agrupació d'Amics de la Ciència-Ficció en Català.

Il·lustracions interiors - © 2016, Jacint Casademont.

Edició promocional. Prohibida la seva venda.

Queda permesa la còpia digital i la transmissió digital d'aquest dossier, sense alterar el seu format ni el seu contingut. Queda prohibida qualsevol altra utilització sense el permís exprés de l'Agrupació d'Amics de la Ciència-Ficció en Català.

servei
educatiu®
de l'alt empordà

Aquest dossier és interactiu.
Clica als enllaços per accedir a
informació complementària.

SUMARI

1. [El conte curt. Definició](#)
2. [Orígens i evolució](#)
3. [Característiques](#)
4. [Tipus \(i categories\)](#)
5. [Consells pràctics](#)
6. [Edició 2020. Recursos](#)
7. [Calendari](#)
8. [Patrocinadors](#)

Definició

Els microtuits, nanorelats, hiperbreus i microrelats **són relats molt curts**. Ara bé, que siguin mínims no vol dir que siguin un gènere menor. Cal tractar els microrelats igual com qualsevol altre gènere literari.

És inexcusable referir-se, en qualsevol definició de microrelat, al més famós de tots, per les polèmiques que ha desencadenat i pels estudis que se n'han fet. Són únicament set paraules, obra de l'escriptor guatemalenc **Augusto Monterrosi**, però han provocat especulacions literàries de tota mena.

Diu així:

Quando despertó, el dinosaurio aún estaba ahí.

El conte curt

Orígens

Els orígens remots dels microrelats caldria buscar-los en la cultura popular, en la literatura oral més antiga, en les llegendes, en la transmissió boca a boca. Alguns refranys podrien considerar-se microrelats en potència.

El terme "microrelat" va ser utilitzat per primera vegada el 1977 per l'escriptor mexicà **José Emilio Pacheco** en els seus *Inventaris*. Des de llavors, ha rebut molts noms, des de "minificció" a "miniconte" o "microconte", passant per "relat hiperbreu", "contes mínims", "històries mínimes" o "ficcions sobtades".

El nom "microrelat" és el que a poc a poc s'ha anat imposant a casa nostra.

Evolució

El microrelat ha sofert un gran desenvolupament en els darrers cinquanta anys i pràcticament tots els autors contemporanis l'han conreat d'una manera o una altra.

Podem trobar antecedents directes en els *haikus* orientals i en els epigrames llatins (petites frases escrites en les tombes, moltes d'elles molt enginyoses). El seu desenvolupament i èxit com a subgènere el trobarem en el simbolisme i el modernisme, amb autors com **Rubén Darío** o **Kafka**.

A casa nostra també podem destacar una rica tradició de conreadors del microrelat: **Pere Calders**, **Mercé Rodoreda**, **Joan Perucho**, **Quim Monzó**, **Sergi Pàmies**, **Joan Barril**, **Max Aub**, etc.

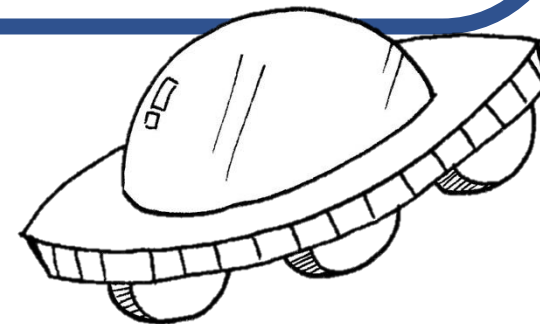
Característiques

1. La **brevetat** és la característica més evident i la seva principal diferència respecte a qualsevol altre tipus de composicions. Podríem dir que un dels lemes del microrelat és la coneguda màxima de **Baltasar Gracián**: *El bo, si breu, dues vegades bo*.

Dins de la brevetat, es considera que el límit natural d'un microrelat és el que l'ésser humà pot abastar d'un cop d'ull i se situa en una pàgina escrita. Ningú acceptaria com a "micro" un text que superés el límit d'una pàgina, encara que, a la pràctica, una minificció que ocupa una pàgina ja es considera excessivament llarga.

2. L'altra característica és que transmet **una història completa**.

El microrelat és un univers en si mateix, un petit racó en el qual poden passar moltes coses o molt poques. Quan creem uns personatges i una situació també estem creant totes les coses que giren al seu voltant i les circumstàncies que els afecten. Aquesta és la raó per la qual hem de presentar sempre, tot i la brevetat, una història completa que justifiqui la creació del text i que sigui capaç de transmetre un missatge també complet.

De nou

Bon punt acaba el llibre i el tanca, ja se n'ha oblidat per complet. De manera que n'observa un instant la coberta, amb curiositat, i tot seguit busca la primera pàgina i comença a llegir-lo.

—Quim Monzó

El mirall de l'ànima

No ens havíem vist mai, enlloc, en cap ocasió, però s'assemblava tant a un veí meu que em va saludar cordialment: ell també s'havia confós.

—Pere Calders

Hem de tenir en compte que la "història completa" d'un microrelat, però, **no ha de seguir el clàssic esquema d'introducció, nus i desenllaç** dels seus germans grans. La majoria dels microrelats comencen "in media res", amb la història iniciada, la qual cosa no vol dir que no existeixi, sinó que és el lector qui ha de completar-la. També trobarem molts micros amb finals oberts o insinuats.

3. Per què es fa, això? Principalment per **activar la ment del lector**, circumstància que constitueix una altra de les seves principals característiques.

La brevetat del micro implica l'exigència al lector perquè faci l'esforç de completar el món que estem creant. D'aquesta manera podrem deixar sense presentar, per exemple, les circumstàncies en què està passant alguna cosa, ja que això haurà de ser imaginat pel lector segons les pistes que li donem. Fins i tot podem no especificar ben bé de què parlem, ja que moltes vegades s'utilitza un llenguatge volgutament ambigu en els microrelats, amb un alt grau d'indefinió. En el microrelat **el no narrat és tan important com el narrat**.

Un llop

Viu amb un llop. No l'ha vist mai, però cada matí el senyor Morell n'endevina la presència per tota la casa: troba senyals de les urpes en la tapisseria dels sofàs, excrements damunt les catifes, bosses d'escombraries esquinçades a la cuina. No li costa imaginar-lo enorme, pelut, amb un pèl tan fosc que es confon amb les tenebres, ullals esmolats i pupil·les resplendents com cuques de llum. El busca dia i nit en va: l'animal sap amagar-se, és silenciós, astut i ràpid.

Un vespre, exasperat, cansat de les protestes dels veïns —es queixen perquè les nits de lluna plena, el llop udola—, li prepara un parany: compra una cuixa de xai i l'arrebossa amb mata-rates. L'endemà, estès sobre l'estora, abocat sobre el plat de carn, descobreixen el cadàver del senyor Morell.

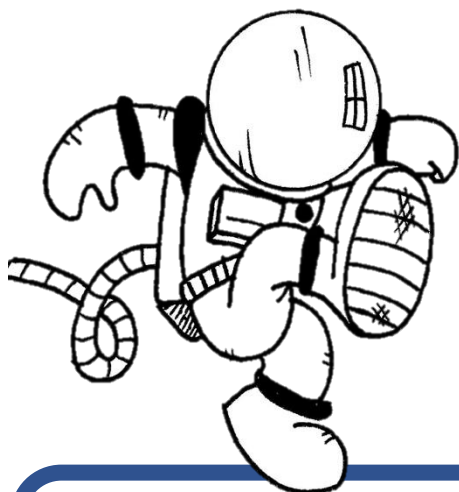
—Jordi Masó

Tedi creatiu

L'Eunomi Vilert, tip de repetir el mateix paper durant 1.164 representacions, ha canviat la pistola del calaix per una de debò.

–Eduard Márquez.

Pigmalió

És simplement perfecta. Els seus rínxols d'atzabeja, els seus ulls ambarins, la seua mirada fogosa, els seus pòmuls roents, els seus llavis ambrosíacs, la seua pell melosa, les seues corbes delitoses... Tot plegat, compon una perfecció sublim que m'esclavitza amb el seu embruix.

Un xiulet em torna a la realitat. M'haig d'afanyar a endollar-la o bé se li esgotarà la bateria.

–Edgar Cotes.

4. La **capacitat de sorpresa** d'un microrelat és una altra de les seves principals característiques. De fet, molts es basen únicament en aquest element. A l'hora d'escriure un microrelat, l'escriptor ha de deturar-se un moment i reflexionar: És una idea original? He llegit abans alguna cosa semblant a això? No faig més que repetir les mateixes històries que ja he llegit una vegada i una altra? Segons la resposta a aquestes preguntes sabrà si ha de seguir escrivint aquell relat o bé començar-ne un de nou.

Tipus (i categories)

Els tipus de relats mínims més habituals són quatre:

- 1.** Els **Microtuits**. Són la màxima expressió de la brevetat i no van més enllà de les dues línies de text. Destaquen els generats a la famosa xarxa social **Twitter**, que no superen els **280 caràcters**. Són molt populars. En català se'n poden trobar molts ara mateix sota l'etiqueta [#microrelatsdesdelconfiament](#).

Categoria A

Discreció

Van convidar-lo a pensar i digué que no volia donar molèsties, que ja pensaria a casa.

—Pere Calders.

Gàbia

Vet aquí un poble amb una gàbia i un lloro a dins que només sabia dir: "T'estimo". Ningú no tenia ni idea de com n'havia après.

—Damià Bardera.

Endimoniato (Microretòrica fantàstica, IV)

Tubercle d'origen florentí llegendari per la seva picantor, capaç de provocar la mort. Utilitzat indiscriminadament en el Renaixement per les famílies Pazzi i Mèdici per emmetzinar els opositors díscols i, també, entre ells mateixos.

—Sergi G. Oset

Exactitud

—A quina distància hi ha l'enemic? —pregunta el general.

—Exactament a un tret de fusell —respon l'assistent, just abans de caure amb la bala de fusell incrustada al front, només la punta de l'ogiva: si l'enemic hagués estat més a prop, la bala li hauria travessat el cervell.

—**Antoni Munné-Jordà.**

Soc el conductor...

Soc el conductor d'un atrotinat camió d'escombraries. Estic consternat. Acabo d'atropellar un poeta invisible. Ha creuat el carrer sense mirar, convençut que no el veia ningú.

—**Josep-Ramon Bach.**

2. Els **Nanorelats**. Tradicionalment **no superen les 50 paraules**. La idea prové del món anglosaxó, on se'ls coneix com a "mini-sagues". Els va popularitzar l'escriptor de ciència-ficció **Brian Aldiss**, que va organitzar un concurs el 1982 a *The Daily Telegraph* on van participar 48.000 persones. En aquest tipus de relats s'espren el llenguatge fins a l'última gota, ja que cada paraula compta.

Nosaltres us encoratgem a respectar aquests límits, però us oferim fins a **1.000 caràcters** (unes 170 paraules aproximadament) per si els necessiteu.

Categoria B

3. Els **Hiperbreus**. Són els més freqüents, aquells en què és més fàcil trobar exemples. Acostumen a tenir **entre 100 i 150 paraules**.

Com que es tracta de la categoria "reina" de la nostra modalitat per a Joves, no hem volgut tallar les ales a ningú i, estirant fins quasi arribar al que és més aviat un microrelat, us permetem assolir els **1.500 caràcters** (unes 250 paraules) si us fan falta. Ara bé, el jurat valorarà especialment aquells que feu l'esforç de fer un bon hiperbreu amb el menor nombre possible de paraules.

Categoria C

Arnau

L'Arnau Ballesta va dinyar-la un dimarts normal i corrent, a mig matí. Fèiem classe de matemàtiques. Jo, com cada any, m'asseia just darrere seu i vaig tenir el privilegi de veure, gaierebé a càmera lenta, com el seu immens cap impactava contra el pupitre.

«Senyoreta! Senyoreta!».

Vaig aprofitar aquells moments de desconcert per admirar, sencera, la Gran Pissarra. Quina meravella. Abat, Ballesta, Bardera, i ja hi érem pel tros. Cada any rere el cap de l'Arnau. Em vaig afanyar a prendre apunts.

«Arnau! Arnau!».

Però l'Arnau ja havia passat a millor vida. La pissarra era tota meva, per fi, de dalt a baix i de dreta a esquerra. Vaig començar a treure bones notes. El primer de la classe. Vaig fer la selectivitat i la carrera de Medicina. Ara sóc cirurgià –i escriptor. I cada cop que entra un nen amb el cap gros a quiròfan, la mà encara em tremola.

–Damià Bardera.

Els homes invisibles

Quan sortien al carrer, ningú no els veia i eren perfectament invisibles. El que tenia cara de bastaix reia a grans riallades i provocava la muda sorpresa de la gent. L'altre, el de la faç espiritual, meditava crims refinats i enigmàtics.

Havien esgotat tota mena de trucs i facècies de cinema: fer volar el gos, arrabassar la brotxa al barber, equivocar els senyals del tràfic, animar la bicicleta que corre sola, etc., etc.

Amb el temps, esdevingueren familiars al veïnatge. El de la cara de bastaix es donava a conèixer per les seves plagasitats grasses i rudes. Li deien Artur. El de la cara espiritual, el coneixien perquè, mentre planejava el simulacre d'alguna maquinació sinistra, recitava versos de Ramon Llull. Li deien el Mister.

El Mister i l'Artur varen començar a fer-se invisibles quan tenien vint anys. Als setanta, encara hi havia alguna consciència de la seva existència. Als vuitanta, cap. L'Ajuntament erigí una làpida als jardins de la gran plaça, amb una inscripció estricta: «Als homes invisibles».

—Joan Perucho.

4. Els **Microrelats**. Les mostres més extenses, d'**entre 150 i 300 paraules** (nosaltres us oferim **1.500 caràcters**), donen temps a desenvolupar una història complexa i a què l'autor es recrei mínimament en l'adjectivació i els detalls.

Categoria D

Consells pràctics

- 1.** Cada paraula, per si mateixa, ha de significar alguna cosa dins el relat.
- 2.** Si pot ser, pensa en una mena de "plantejament, nus i desenllaç" amb estil propi i imaginació.
- 3.** Introdueix algun factor sorpresa que impressioni al lector.
- 4.** Suggereix més que mostra.
- 5.** Intenta fer pensar al lector. Res ha de ser gaire explícit.
- 6.** Cal procurar concentrar el temps i l'espai perquè el suggerit es delimiti de la millor manera possible a la imaginació del lector, a qui cal convertir en copartícip de la lectura.
- 7.** Els personatges han de ser reduïts al mínim: un o dos com a molt. Tres ja són multitud.
- 8.** Les descripcions, d'existir, han de ser minimalistes.
- 9.** El títol és essencial, ha de contenir ja, sintetitzat, el sentit de la narració.
- 10.** Fuig de tòpics i de frases fetes. Els microrelats són, sobretot, pura originalitat.

Joan Perucho

Va néixer a Barcelona el 7 de novembre de 1920 i hi va morir el 30 d'octubre de 2003. Fou novel·lista, poeta i crític d'art. Va alternar la feina d'escriptor amb la seva professió de jutge. Les seves obres de ficció pertanyen al gènere fantàstic, amb grans dosis d'ironia.

La més coneguda és la novel·la ***Les històries naturals*** (1960), la història d'un dip, un vampir, ambientada a Catalunya durant la primera guerra carlina. Tot i que en un primer moment, en plena moda del Realisme a casa nostra, va passar força desapercebuda, a partir de la traducció a l'anglès (1988) es va començar a popularitzar i fins i tot **Harold Bloom** la va incloure en el seu famós *Cànon Occidental*. Avui dia, compta amb traduccions a més de vint idiomes.

Edició 2020

Les històries naturals

–L'«avutarda gèminis» prové de les Amèriques –continua Antoni de Montpalau–. Segons informacions, no del tot garantides, té unes excepcionals qualitats terapèutiques per al mal de pedra, la diarrea galopant i la inflor de la melsa. La segona vèrtebra de la cua, començant a comptar per l'extremitat de l'apèndix, posseeix, una vegada banyada en licor rebaixat de mandràgora, unes virtuts de les quals jo, personalment, sense comprovació experimental, em permeto dubtar. Un oncle valencià del meu amic Arnulf de Viladomat afirmava que, havent sojornat a Pernambuco un Dijous Sant, contemplà, amb permís de l'Ordinari, la guarició multitudinària d'uns negres atacats per la malària, la qual cosa no seria particularment interessant si no hi hagués intervingut, a instàncies del curandero oficial, la virtut curativa de l'esmentada «avutarda gèminis». Naturalment, com vós comprendreu, no crec en aquestes falòrnies i em proposo, des d'ara, contradir científicament tot allò que sigui simplement fantàstic.

(I, 2)

–Però què és un dip?, em direu. Que per ventura ha vist mai ningú un dip? Un pretès ésser que es transforma successivament en aranya, borinot, voltor, cavall o elefant?

(I, 4)

–Sota una aprença juvenil, sóc en realitat un vell de set-cents anys, desenganyat de tot, avorrit de tot, que únicament aspira a la pau. M'horroritza la meua indefugible vocació per la sang, i tinc present, en cada cas, els ulls indescriptibles de les meves víctimes. Patètica situació, la meua! Car, malgrat tot, no puc evitar-ho i m'haig de beure, en maledicció satànica, la fresca sang escolada.

(IV, 6)

El comte Dràcula i Bram Stoker a Luhaschowitz

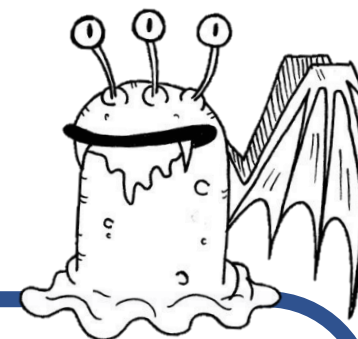
Com que abans de ser novel·lista, Bram Stoker havia exercit de cirurgià dentista a la ciutat de Dublín (avinentsa que coneixien tots els afeccionats a la novel·la fantàstica), no li fou difícil parar esment que, com a determinats rosegadors, al comte Dràcula li creixien desmesuradament els ullals i que ja treien el cap per sota el llavi, cosa que, si continuava, li enlletgiria decididament el rostre. Amb un tacte exquisit, mirant de no ofendre'l ni humiliar-lo, Stoker li ho va dir i, declarant-li la seva antiga professió d'odontòleg, s'oferí a corregir aquest defecte, puix que duia sempre amb ell l'instrumental necessari.

Amb la tècnica de Lovecraft

Molt lluny, segurament a deu milles d'allà, algú o quelcom reptava per la catifa. Va sobrepassar les dues butaques i s'incorporà a poc a poc. Era com un baveig o com un soroll inconfessable. Es féu una claror lívida. Com una al·lucinació de Lovecraft.

Zura, l'animal que habita a les ciutats inexistentes

Alguna cosa es remogué llavors sorgint del paper i, abans que Swani ho pogués evitar, s'escampà per terra.

La seva predilecció pel fantàstic també la veiem en la producció de narrativa curta: el seu primer conte, "**Amb la tècnica de Lovecraft**" (1957) i "**Zura, l'animal que habita a les ciutats inexistentes**" (1976) són homenatges explícits a la figura del cèlebre escriptor de Providence. A "**El comte Dràcula i Bram Stoker a Luhaschowitz**" (1975), en canvi, és el pare de *Dràcula* l'homenatjat.

Bibliografia de Joan Perucho

- "Amb la tècnica de Lovecraft", *Quaderns de l'Atzavara*, 1956.
- "El comte Dràcula i Bram Stoker a Luhaschowitz". Dins *Els Balnearis*, Destino, 1975.
- "Zura, l'animal que habita a les ciutats inexistents". Dins *Monstruari fantàstic*, Galba, 1976.
- *Les històries naturals*, Destino, 1960.

Bibliografia sobre Joan Perucho

- Guillamon, Julià: *Joan Perucho i la literatura fantàstica*, Empúries, 2020.
- – *Joan Perucho, cendres i diamants. Biografia d'una generació*, Galàxia Gutenberg, 2015.
- «[Joan Perucho](#)» a la *CiFipèdia*. *L'enciclopèdia lliure de la cificat*.

Referències

- Bac, Josep-Ramon: *Alteritats*, Témenos Edicions, 2018.
- Bardera, Damià: *Un circ al pati de casa*, Empúries, 2019.
- Cotes, Edgar: *Els híbrids minvants*, Edicions SECC, 2017.
- Masó, Jordi (ed.): *Bones confitures (Antologia de microrelats catalans)*, Témenos Edicions, 2019.
- Oset, Sergi G.: *Hipermatrònic. L'hiperbreu que va sorgir de l'espai profund*, Orciny Press, 2016.

Webgrafia

- Web [La bona confitura. El blog del microrelat en català](#).
- «[14 microcontes de Pere Calders](#)», *Catorze, cultura viva*.
- «[Pere Calders: quaranta-quatre contes \(molt\) breus](#)», *Rodamots. Cada dia un mot*.
- Borges, Jorge Luis i Guerrero, Margarita: [El libro de los seres imaginarios](#), Kier, 1967.

Inici ConcurTs

A partir del **15 d'abril**

Presentació relats

del **15 d'abril al 15 de maig**

al formulari www.elbiblionauta.com/ca/concurTs

Acte de lliurament de premis

el **25 de maig** a les 18:30h
a la Biblioteca Fages de Climent de Figueres

Calendari

ConcurTs.
Concurs de
contes curts

Edició de
l'any 2020
dedicada a
Joan Perucho

El Biblionauta és un web sense ànim de lucre. El seu objectiu principal és dignificar i fomentar la literatura dels gèneres fantàstics en llengua catalana. Per això fem un munt de projectes i procurem que siguin participatius, gratuïts i accessibles a través de la xarxa: convoquem els Premis Imperdibles i els Premis Alba, organitzem el ConcurTs de microrelats, mantenim la CiFipèdia, publiquem la revista *Freakcions...*

Per poder seguir duent a terme iniciatives com aquestes, però, ens cal l'ajuda de tots i totes els que estimeu el fantàstic en català. És per això que us convidem a col·laborar amb nosaltres convertint-vos en mecenes i fent les vostres donacions a:

<https://elbiblionauta.com/ca/mecenatge/>

Amb el patrocini de:

*clica al logo per accedir-hi

Llibreria Bookman

Llibreira 22

Mai Més

Edicions SECC

Pagès Editors

Museu del Joguet

Editorial Raig Verd

Museu del Cinema
Col·lecció Tomàs Mallot

Museu del Cinema

Editorial Males Herbes

Dystopian Hobbies

Editorial Laertes

EduKbits

Groovy

Llibreria Edison

Llibreria La font de Mimir